

*Illa de Thera***Panikkar i els Veda**

TERESA COSTA GRAMUNT

Amb motiu dels seus 90 anys, que Raimon Panikkar va complir feliçment el passat 2 de novembre, aquest pensador català d'arrels índies va afirmar en una entrevista que el seu viatge a l'Índia (on va "descobrir la seva altra meitat") el va marcar de per vida. En la seva estada a l'Índia (que mai no ha deixat de visitar i de sojornar-hi) va fer-se conscient "que la humanitat és plural, que etnocentrisme occidental és tan sols una perspectiva, quasi minoritària, i que la identitat humana és transcultural i no pot tenir, per tant, un sol punt de referència."

Raimon Panikkar és conegut arreu del món per les seves creatives reflexions al voltant del diàleg interreligiós i intercultural. Panikkar ha fet una immersió en profunditat en la cultura índica, i n'ha donat testimoni escrit. L'any 1977 va publicar *The Vedic Experience. Mantramajari. An Antology of the Vedas for Modern Man and Contemporary Celebration* (University of California Press, Los Angeles). Els Veda, escriptures sagrades que poden comparar-se amb el Vell Testament, són a l'inici de la cultura índica.

Durant molts anys, aquest país de tradició tan poc plural (política, religiosa i cultural) com és Espanya, va estar ben a les fosques de qualsevol coneixement sobre altres creences i religions. La primera notícia que alguns vam tenir dels Veda és la publicació *Los Vedas* (Clásicos Bergua, Madrid, 1988), de Juan B. Bergua. Ara en podem gaudir amb un tast en català: *Iniciació als Veda* (Fragmenta editorial), una selecció de textos vèdics comentats amb una àmplia visió espiritual per part de Raimon Panikkar.

"Una de les manifestacions més belles de l'Esperit és sens dubte la que ens ha arribat sota el nom dels Veda", escriu Panikkar en el

seu text d'introducció. I, de seguida, com és el seu costum, il·lumina el lector amb la definició de la paraula *veda*, que en sànscrit significa 'coneixement suprem, revelació'.

Els Veda constitueixen un dels corpus de literatura religiosa (i, per tant, també cultural) més antics de la humanitat. Els Veda van aparèixer al nord de l'Índia entre el 2000 i el 1000 aC "com a resultat d'una extraordinària trobada intercultural entre els aris i la població indígena."

Els Veda inclouen quatre grans reculls: Rig-veda, Sama-veda, Yajur-veda i Atharva-veda, així com també les Upanisad, que també va traduir a l'anglès el sanscritista Joan Mascaró, exiliat a Anglaterra, i que va publicar el 1965 a Penguin Books, i la Bhagavad Gita, també traduïda per Mascaró a l'anglès el 1962 i publicada en català el 1983 per l'editorial Moll.

Coincideixen Panikkar i Mascaró en l'afirmació que en els Veda tenim l'alba de la visió espiritual i també del pensament humà. En *Iniciació als Veda* queda ben palès aquest itinerari del pensament i de la visió espiritual de la vida que Panikkar, per il·lustrar-ho amb eficàcia, divideix en sis capítols: *Aurora i Naixement, Germinació i Creixement, Floració i Plenitud, Crepuscle i Declivi, Mort i Dissolució i Vida nova i Llibertat*.

La intuïció que la vida, que és expressió de l'Esperit, no s'acaba amb la mort ja és als Veda. En el darrer capítol del breu, però intens recorregut pel món vèdic que proposa Panikkar, es clou amb uns versets on es parla d'immortalitat: *Una via condueix a l'impermanent;/ l'altra, al permanent./ Així ho hem sentit/ dels savis que ens ho revelaren./ Aquell que comprèn tant el permanent/ com l'impermanent,/ mantenint-los tots dos en tensió,/ amb l'impermanent va més enllà de la mort/ i amb el permanent assoleix la immortalitat* (IsU, 13.14).